

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **N. T.**, zast. JUDr. Josefem Němečkem, advokátem, se sídlem Zlín, tř. Osvoboditelů 485, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2004, č. j. 34 Cad 2/2003 - 23,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2004, č. j. 34 Cad 2/2003 – 23 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Zástupci stěžovatelky, advokátu JUDr. Josefu Němečkovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 650 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 30-ti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2004, č. j. 34 Cad 2/2003 - 23, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 9. 2002, č. j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi ČR a SR, s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ve Zlíně (dále jen „OSSZ“) ze dne 19. 6. 2002, žalobkyně nebyla shledána plně invalidní, ale jen částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 40 %. V rozhodnutí žalované bylo dále konstatováno, že o nároku na částečný invalidní důchod bude rozhodnuto dodatečně po ukončení řízení s SPÚ Bratislava.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že v rozsudku je hodně nesrovnalostí a je zlehčován její zdravotní stav. Nesouhlasila se zprávou posudkové lékařky ze Z., že její postižení je „lehké“, když v záznamech stěžovatelky se jedná o postižení „výrazné, závažné“, k čemuž doložila čtyři lékařské zprávy z 30. 4. 2002, 3. 5. 2002, 12. 5. 2003 a 26. 1. 2004. Uvedla, že nesouhlasí s výrokem soudu, který je nespravedlivý a znovu žádá o plný invalidní důchod.

Stěžovatelka podala kasační stížnost, aniž byla zastoupena advokátem, Krajský soud v Brně ji proto usnesením ze dne 2. 2. 2004, č. j. 34 Cad 2/2003 - 27 vyzval, aby do jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení doložila do spisu plnou moc udělenou advokátu, který ji bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti, a současně ji vyzval, aby prostřednictvím svého zástupce z řad advokátů doplnila jmenovitě vyžádané údaje. Podáním ze dne 19. 2. 2004 stěžovatelka požádala o ustanovení advokáta soudem a současně uvedla některé doplňující údaje ke kasační stížnosti. Jmenovitě doplnila, že napadený rozsudek jí byl doručen dne 16. 1. 2004 a kasační stížnost podala dne 27. 1. 2004. Rozsudek napadá v „takovém rozsahu, že je absolutně nespravedlivý vinou špatného posouzení jejího zdravotního stavu“. Ze zpráv, které doložila při podání kasační stížnosti, podle stěžovatelky vyplývá, že postižení není lehké, ale naopak závažné, progredující, výrazné a trvalé. Její nemoc trvá pět a půl roku, tj. od poloviny roku 1998, i když částečný důchod byl přiznán od 17. 9. 2002. Nesouhlasila s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 40%, protože jí bylo sděleno, že není schopna jakéhokoliv soustavného zaměstnání.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 13. 5. 2004, č. j. 34 Cad 2/2003 - 42 ustanovil stěžovatelce zástupcem pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Josefa Němečka, advokáta, se sídlem Zlín, tř. Osvoboditelů 485.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 8. 6. 2004, provedeném zástupcem, stěžovatelka uvedla, že rozsudek jí byl doručen dne 16. 1. 2004, kasační stížnost ze dne 27. 1. 2004 odeslala doporučeným dopisem dne 29. 1. 2004. Stěžovatelka uvedla, že trvá na své kasační stížnosti, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka je přesvědčena, že krajský soud vycházel z nesprávného a nedostatečného skutkového zjištění, z nichž proto vyvodil nesprávné právní posouzení věci. Poukázala na nesprávné lékařské posouzení jejího zdravotního stavu, vycházející z rozporných lékařských nálezů. Poukazovala na to, že MUDr. K. ji při jednání posudkové komise dne 19. 6. 2002 jen zběžně vyšetřila, přičemž vyjádření stěžovatelčiny ošetřující lékařky MUDr. M. ze dne 3. 5. 2002 vyvracejí nález MUDr. K. Ta ostatně náležitě nezhodnotila ani vyjádření MUDr. K. ze dne 30. 4. 2002, který podporuje její přesvědčení, že její zdravotní stav, který má zhoršující se tendenci, odpovídá její žádosti o přiznání plného invalidního důchodu. Stěžovatelka dále odkazuje na lékařské zprávy přiložené ke kasační stížnosti a přikládá další lékařská potvrzení v kopiích: list se záznamy její obvodní lékařky MUDr. E., na jehož druhé straně je záznam lékařky ze dne 9. 2. 1998, která ji tehdy ošetřila v době jejího pobytu v Bratislavě, a v němž konstatuje, že stěžovatelka doma upadla a má křeče v nohách. Další list je vložka do záznamu o zdraví, v němž MUDr. M. při vyšetření dne 30. 6. 1999 uvádí mj. viklavost TC a na druhé straně listu k datu 13. 8. 2001 konstatuje opět 1 x „pád doma“. Konečně předkládá kopii propouštěcí zprávy Baťovy krajské nemocnice Zlín, kde byla hospitalizována od 24. 2. do 9. 3. 2004 na neurologickém oddělení, v jejímž závěru je uvedena diagnóza s doporučením, že pracovní potenciál stěžovatelky je vyčerpán a nelze proto očekávat zlepšení funkčního stavu pacientky.

Závěrem stěžovatelka opakuje, že trvá na své kasační stížnosti, poukazuje na neúplná skutková zjištění krajského soudu a nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení věci s tím, aby napadené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila tak, že proti dosavadnímu způsobu řízení nemá námítky a ztotožňuje se s právním názorem soudu vysloveném v napadeném rozsudku.

Ze soudního spisu krajského soudu a správního spisu žalované vyplývají následující, pro věc rozhodné, skutečnosti:

Posudková lékařka OSSZ zjišťovala zdravotní stav žalobkyně při jednání dne 19. 6. 2002 v řízení dle § 81 – 84 zák. č. 582/1991 Sb. K jednání shromáždila dokumentaci ošetřující lékařky, zprávy odborných lékařů, stěžovatelku vyšetřila a dospěla k závěru, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který odpovídá (je srovnatelný) postižení uvedenému v kapitole VI. oddílu A položce 10 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozsahu 40 %. Jednalo se o demyelinizační onemocnění CNS typu sclerosis multiplex, chronicko progredientní typ, spinocerebellární forma. V posudku je konstatováno, že podle propouštěcí zprávy z poslední hospitalizace, podle aktuálního neurologického vyšetření a neurologického vyšetření při jednání, se jedná v současné době o lehčí poruchu z hlediska funkčního dopadu, dle Kurtzke 2.5 – minimální postižení. Při posouzení poklesu pracovní schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl zhodnocen objektivní nález, dosavadní průběh, léčba, bylo přihlédnuto k míře dosaženého vzdělání a k možnostem rekvalifikace. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u posuzované odpovídal částečné invaliditě, neodpovídal invaliditě plné.

Na základě tohoto posouzení vydala žalovaná rozhodnutí, kterým zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, s odkazem na zjištěný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti pouze o 40 %.

Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalované podala žalobu („odvolání“), namítala nesprávné vyhodnocení jejího zdravotního stavu. Poukázala na to, že se cítí velice špatně, podle lékařů se má stav zhoršovat a také se zhoršuje, a tento stav je trvalý. Žádala o přiznání plného invalidního důchodu.

V soudním přezkumném řízení bylo doplněno posouzení zdravotního stavu stěžovatelky posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Brno (dále „PK MPSV“), ze dne 23. 4. 2003, se závěrem, že k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ Praha dne 24. 9. 2002 byla stěžovatelka částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a nebyla plně invalidní podle § 39 téhož zákona.

Jednání PK MPSV proběhlo dne 23. 4. 2003 v příslušném složení komise, za účasti odborné lékařky – neuroložky, stěžovatelka jednání nebyla přítomna. Při vypracování posudku PK MPSV vycházela z nálezu praktické lékařky MUDr. E., ze dne 26. 3. 2002, z neurologického nálezu MUDr. M., ze dne 3. 5. 2002, z ortopedického nálezu MUDr. K., ze dne 30. 4. 2002, z propouštěcí zprávy z neurologické hospitalizace BN Zlín od 7. 9. – 17. 9. 2001 a z posudkového spisu OSSZ Zlín. PK MPSV konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u stěžovatelky jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou bylo demyelinizační onemocnění typu sclerosis multiplex.

Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti PK MPSV posoudila v rámci přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. shodně jako lékařka OSSZ, tj. podle kapitoly VI. oddílu A položky 10 písm. b), s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozsahu 40 %. Dále PK MPSV uvedla, že „postižení odpovídá písmenku, a bylo by hodnoceno na dolní hranici procentního pásma (20 – 40 %). Horní hranice byla zvolena s ohledem na ostatní onemocnění a předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Se zjištěným zdravotním stavem je žalobkyně schopna vykonávat lehčí dělnické profese, k těmto činnostem se rekvalifikovat, dokvalifikovat i zaučit. Není schopna práce fyzicky těžké, s přenášením nadlimitních břemen, v nepříznivých klimatických podmínkách s přetěžováním dolních končetin nadměrnou chůzí, stáním, doskoky, v nočních směnách.“

Krajský soud nařídil ve věci jednání na den 23. 4. 2003, jehož se stěžovatelka nezúčastnila, když se předem písemně omluvila pro svůj zdravotní stav a dala souhlas s projednáním věci bez její přítomnosti. Současně znovu zdůraznila svůj špatný zdravotní stav, jakž i to, že trvá na tom, že žádá o plný invalidní důchod. Při jednání krajský soud provedl důkaz výše citovaným posudkem PK MPSV v Brně, posudkovou dokumentací OSSZ Zlín, zejména posudkem posudkové lékařky ze dne 19. 6. 2002, jakož i dávkovým spisem. Napadeným rozsudkem pak žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Shledal, že PK MPSV v Brně ze dne 23. 4. 2003 byl vypracován na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobkyně, kdy komise pro jeho posouzení měla k dispozici dostatek odborných lékařských nálezů z doby před vydáním napadeného rozhodnutí. Soud shledal jako přesvědčivé i posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, neboť v jejím posudku je řádně stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, je popsána míra funkčního postižení, vyplývající z onemocnění, a tomuto je přizpůsobena i pracovní rekomandace a řádně je zdůvodněn i posudkový závěr, který je v naprostém souladu s posudkem lékařky OSSZ ve Zlíně ze dne 19. 6. 2002. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že ze všech uváděných zjištění vyplývá závěr, že ztráta schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně nedosahuje 66 %, zdravotní postižení žalobkyně rovněž neodpovídá podmínkám uvedeným v příloze č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., a žalobkyně tak neplní žádnou z podmínek plné invalidity dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Její zdravotní postižení odpovídá podmínkám částečné invalidity dle § 44 odst. 1 téhož zákona, a žalobu tedy nelze shledat důvodnou.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně uvádí, že uvedený rozsudek napadá s poukazem na § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., když namítá, že krajský soud vycházel z nesprávného a nedostatečného skutkového zjištění, z nichž proto vyvodil nesprávné právní posouzení věci.

Pokud jde o stížnostní důvod uváděný v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. „nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení“, k tomu Nejvyšší správní soud především obecně poznamenává, že nesprávné právní posouzení právní otázky může spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval

na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Pokud stěžovatelka namítá, že její zdravotní stav je natolik vážný, že má právo na plný invalidní důchod, potom při z tohoto konstatování dovoditelném nesouhlasu stěžovatelky se závěry lékařky OSSZ i PK MPSV je nutno vyvodit, že stěžovatelka ve svém konkrétním případě fakticky uplatňuje jednak důvod, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, a dále důvod, že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tyto důvodně vytýkané vady měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že zjištěním skutkové podstaty věci v případě stěžovatelky v řízení o plný invalidní důchod byl její dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, včetně stanovení základní příčiny tohoto stavu, a nepříznivým zdravotním stavem vyvolaná míra poklesu její schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Z podmínek pro nárok na plný invalidní důchod, stanovených § 39 zákona o důchodovém pojištění, bylo v dané věci sporné, zda se stala plně invalidní či nikoliv. Pojištěnec je podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, jakož i okruh zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, stanoví prováděcí předpis, kterým je vyhláška č. 284/1995 Sb. (§ 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění), včetně příloh k této vyhlášce č. 2 a 3. Pro stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti jsou v příloze č. 2 citované vyhlášky uvedeny příslušné procentní míry podle druhů zdravotního postižení; pro stanovení této procentní míry je nutné určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, je-li těchto zdravotních postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu se nesčítají. V takovém případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení, a to se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení (§ 6 odst. 2, 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.).

V řízení o dávku důchodového pojištění posuzuje plnou nebo částečnou invaliditu lékař okresní správy sociálního zabezpečení [§ 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1995 Sb.], pro účely

přezkumného řízení soudního je tato pravomoc svěřena Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.).

Z citovaných ustanovení je zřejmé, jakým způsobem a v jakém rozsahu byla žalovaná povinna zkoumat v případě žádosti o plný invalidní důchod stěžovatelky skutečný stav věci, přičemž pro soud je v následném přezkumném řízení soudním rozhodujícím důkazem v řízení o dávce důchodového pojištění podmíněné nepříznivým zdravotním stavem především posudek posudkové komise MPSV; pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti odpovídá významu zákonem na něj kladenému, bývá v řízení zpravidla důkazem rozhodujícím.

Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že při přezkoumávání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V posuzované věci tato zásada znamená, že měla být zjišťována intenzita a rozsah zdravotního postižení stěžovatelky, který tu byl ke dni 24. 9. 2002. Nejvyšší správní soud připomíná, že podle ustanovení § 1 odst. 2 se zřetelem k ustanovení § 3 odst. 8 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se prováděl zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, při posuzování zdravotního stavu a pracovních schopností občanů, přihlédne lékař k výsledkům vlastního vyšetření a musí vycházet z lékařských zpráv a posudků, vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu občanů.

Nejvyšší správní soud má za to, že tímto způsobem v případě stěžovatelky postupováno nebylo, a že skutkový stav, z něhož správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, tedy zejména závěr o zdravotním stavu stěžovatelky, nemá oporu ve spisech. Jak správní orgán, tak následně krajský soud v řízení o žalobě podrobily zdravotní stav stěžovatelky řádnému zkoumání za účelem zjištění, v jaké míře a z jaké příčiny její schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla. Posudek vyžádaný v řízení před správním orgánem lékařkou OSSZ i posudek PK MPSV v Brně se obsahově shodují, a to ohledně popisu subjektivních zdravotních potíží, jejich objektivního vyhodnocení i závěru o základní příčině nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky. Oba posudky byly pořízeny s přihlédnutím k příslušným právním předpisům (zejména § 4 odst. 2, § 8 odst. 8 věta druhá, § 8 odst. 9, § 8 odst. 10 zákona č. 582/1991 Sb., § 1 a násl. vyhlášky č. 182/1991 Sb., § 1 a násl. vyhlášky č. 152/1998 Sb.) a shodně dospěly k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky je dlouhodobě nepříznivý pro demyelinizační onemocnění typu sclerosis multiplex, přičemž míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti PK MPSV podřadily v rámci přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. shodně dle kapitoly VI oddílu A položky 10 písm. b), s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozsahu 40%.

Stěžovatelka v kasační stížnosti opakovaně, obdobně jako v žalobě, namítá, že její zdravotní stav je špatný, odpovídající plnému invalidnímu důchodu, je nevyléčitelný, trvalý a zhoršuje se. V kasační stížnosti potom jmenovitě namítá nesprávné lékařské posouzení jejího zdravotního stavu, vycházející z rozporných lékařských nálezů s tím, že MUDr. K. stěžovatelku při jednání posudkové komise dne 19. 6. 2002 jen zběžně vyšetřila, vyjádření stěžovatelčiny ošetřující lékařky MUDr. M. ze dne 3. 5. 2002 vyvracejí nález MUDr. K., a ta náležitě nezhodnotila ani vyjádření MUDr. K. ze dne 30. 4. 2002, který podporuje přesvědčení stěžovatelky, že její zdravotní stav, který má zhoršující se tendenci, odpovídá její žádosti o přiznání plného invalidního důchodu. Z obsahu posudku lékařky OSSZ Zlín ze dne 19. 6. 2002, a stejně tak dále z posudku PK MPSV v Brně ze dne 23. 4. 2003, je sice zřejmé, že z obou dvou takto stěžovatelkou zpochybňovaných lékařských zpráv vycházeno bylo, avšak podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyla zohledněna

jejich nejpodstatnější zjištění. Jmenovitě v posudku PK MPSV je z nálezu MUDr. M. ze dne 3. 5. 2002 výslovně citováno „stoj s nestabilitou, chůze frustně paretická s nestabilitou a výraznějším postižením PDK.“, avšak je již zcela abstrahováno od konstatování „pacientka neschopna jakéhokoliv soustavného zaměstnání, pravděpodobná progrese poruchy hybnosti“. Z nálezu MUDr. K. je potom zejména citováno „chůze po patách nemožná, po špičkách neporušena.“, přičemž však již nebyl zcela zohledněn jeho závěr, že je „nutné trvalé šetření páteře bez práce v předklonu a strnulých polohách, bez nošení, zvedání těžších předmětů, apod.“, s tím, že „progrese potíží jistá“. Posudková komise se k těmto skutečnostem nevyjádřila, přičemž je zřejmé, že se měla výslovně vyjádřit zejména k závěru MUDr. M., že pacientka je neschopna jakéhokoliv soustavného zaměstnání, a stejně tak i k závěrům jak MUDr. M., tak MUDr. K., o pravděpodobné či jisté progresi potíží pacientky. Stěžovatelka již v žalobě poukazovala na zhoršující se tendenci svého zdravotního stavu, a činí tak i v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného uzavírá, že posudek PK MPSV v Brně ze dne 23. 4. 2003 není přesvědčivým podkladem pro zaujetí závěru, zda stěžovatelka byla či nikoliv ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, tj. ke dni 24. 9. 2002, plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., neboť plně nevycházel z odborných lékařských nálezů a zdravotního stavu stěžovatelky v oblasti jejích zdravotních postižení. Zejména bude třeba, aby se posudková komise MPSV ČR vyjádřila k závěru nálezu MUDr. K. ze dne 30. 4. 2002, z něhož sice již v posudku ze dne 23. 4. 2002 vycházela, avšak nezaujala stanovisko k části „Dop.“, kde je uvedeno - nutné trvalé šetření páteře – bez práce v předklonu a strnulých polohách, zvedání těžších předmětů, apod., stav je trvalý, progrese potíží jistá. Dále bude třeba zaujmout stanovisko k nálezu MUDr. M. ze dne 3. 5. 2002, podle něhož je pacientka neschopna jakéhokoliv soustavného zaměstnání – k závěru, o pravděpodobné progresi hybnosti. Dále bude třeba zohlednit závěr nálezu MUDr. M. ze dne 26. 1. 2004, podle něhož je pracovní potenciál vyčerpán. Rovněž podle nálezu téže lékařky ze dne 12. 5. 2003 se jedná o závažné onemocnění, progredující, pacientka není schopna jakéhokoliv soustavného zaměstnání.

Nejvyšší správní soud k výše uvedenému podotýká, že si je vědom toho, že závěry o poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti náleží zaujímat posudkovým orgánům, které vedle lékařských znalostí disponují znalostmi posudkovými, které je opravňují k zaujetí těchto závěrů. Nutno však konstatovat, že se zřetelem k obsahu výše uvedených lékařských zpráv, nelze podle názoru soudu vyloučit, že rozhodující zdravotní postižení stěžovatelky by mohlo být posouzeno podle kapitoly VI. oddílu A pol. 10 písm. c) nebo d) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Za této situace pak nelze najisto postavit, zda stěžovatelka byla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí plně invalidní, či nikoliv. Přesto, že je třeba zdravotní stav stěžovatelky posuzovat k tomuto dni, bude nutné, aby krajský soud zaslal všechny lékařské nálezy předložené stěžovatelkou znovu posudkové komisi MPSV k posouzení, jaký je rozsah stěžovatelčina zdravotního postižení uvedeného v lékařských zprávách, a to i v těch, které byly vydány po dni vydání napadeného rozhodnutí, trpěla stěžovatelka ke dni 24. 9. 2002. Jedná se o odborné lékařské posouzení, které soudy v přezkumném soudním řízení pro nedostatek odborných medicínských a posudkových znalostí nemohou učinit. Nejvyšší správní soud dále připomíná, že posudek by měl obsahovat i kritéria uvedená v ustanovení § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., podle něhož se při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pojištěnce vychází z jeho zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a z jeho schopnosti vykonávat práce odpovídající zachovaným tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával před tím,

než k takovému poklesu došlo, a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující schopnost výdělečné činnosti pojištěnce, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, a schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával.

Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že byť stěžovatelka výslovně neuvedla důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., dovolávala se nesprávného posouzení zdravotního stavu. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jako základního předpokladu pro posouzení nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka dovolává. Jde o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. K této vadě řízení mohl soud přihlídnout i za použití § 109 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, posudek PK MPSV v Brně ze dne 23. 4. 2003 není posudkem způsobilým zcela prokázat rozsah a intenzitu rozhodujícího zdravotního postižení, kterým stěžovatelka ke dni vydání rozhodnutí skutečně trpěla. Nejsou zde tedy předpoklady k posouzení otázky, zda stěžovatelka byla ke dni 24. 9. 2002 plně invalidní či nikoliv, což ve svých důsledcích znamená, že dosud nebyly vytvořeny předpoklady k posouzení zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí, jímž byla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod zamítnuta. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost považuje za důvodnou a napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, případně pokynem uvedeným v tomto rozsudku. Bude proto třeba, aby požádal PK MPSV v Brně o vydání dalšího doplňujícího posudku s tím, že posudková komise MPSV bude muset posoudit rozsah zdravotního posouzení stěžovatelky ke dni 29. 4. 2002 z odborných lékařských nálezů, které stěžovatelka zaslala v průběhu řízení k Nejvyššímu správnímu soudu a z nichž posudková komise již vycházela, avšak nezohlednila je v plném rozsahu.

V novém rozhodnutí o věci rozhodne krajský soud i o nákladech řízení o této kasační stížnosti.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky, JUDr. Josef Němeček, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu za 2 úkony po 250 Kč [převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. b), doplnění kasační stížnosti ze dne 8. 6. 2004 - § 11 odst. 1 písm. k) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 a § 7 téže vyhlášky], a dále 2 x náhradu hotových výdajů po 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 650 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 26. září 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu